
Досвід роботи з дітьми з розладами аутистичного спектру

Марина Рудика
фахівець консультант вчитель-реабілітолог
КУ “Інклюзивно-ресурсний центр»
Дружківської міської ради Донецької області

Заняття відвідують

Діти з РАС - 14

**Діти з порушеннями
ОРА - 10**

**Діти з синдромом
Дауна - 2**

**Діти з порушеннями
інтелекту - 5**

Як працює АВА-терапія

АВА-терапія включає кілька ключових етапів:

Оцінка поведінки дитини та її навичок.

Розробка індивідуальної програми навчання.

Поступове впровадження нових навичок через позитивне підкріплення.

Моніторинг прогресу та коригування програми за необхідності.

АВА терапія

- **чітка структура заняття**
- **чітка рутина та розклад**
- **система заохочень**
- **візуалізація завдань**
- **чітке дозування вправ, кількості повторень**

Ефективність АВА - терапії

Переваги АВА - терапії включають:

Поліпшення когнітивних функцій.

Підвищення концентрації уваги.

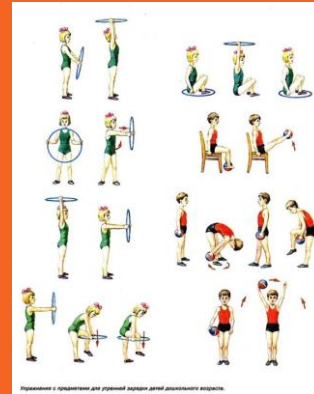
Розвиток моторних навичок.

Поліпшення комунікативних навичок

Корекція небажаної поведінки

Візуальне підкріплення

FLOORTIME

- слідую за інтересами дитини
- підключаюсь до гри дитини
- додаю нове

Мета полягає в тому, аби з одного боку слідувати за дитиною, та в той же час створювати можливості та перешкоди для неї, аби допомогти їй опанувати кожну функціональну емоційну стадію розвитку.

Флортайм – це не просто слідування за дитиною, що запускає нас у емоційний світ дитини, допомагає дитині добре почуватися, таким чином маючи змогу будувати з нами стосунки, хотіти розділяти з нами увагу і вчитися у нас. Після цього ми ще й створюємо перешкоди, аби допомогти дитині підніматися вище по рівнях будування стосунків, комунікації та мислення.

Тож, є стратегії, під час виконання яких ми слідуємо за дитиною, допомагаючи їй робити те, що вона хоче робити, і це затягує її в наш спільний світ і допомагає їй опановувати різні стадії розвитку. І у нас є стратегії “ігрових перешкод”.

СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ

- **можливість використання різноманітного обладнання**
- **різноманітність та поєднання комбінацій вправ і завдань**

Сенсорна інтеграція як вид терапії цілісна. Вона включає у взаємодію все тіло, всі органи чуття, весь мозок.

Коли м'язи працюють злагоджено, формується адаптивний рух усього тіла, вони разом із відповідними суглобами посилають до мозку добре організовані відчуття.

Сенсорна інтеграція має величезний потенціал для розвитку дітей з аутизмом

Рівновага + координація

1. Ходьба з однієї сторони канату, наступаючи ногою навхрест з іншої сторони канату на "купини", іграшки або сенсорні м'ячики. Намагатися тримати рівновагу. Ускладнення: додати перекладання предмету навколо свого тіла.
1. Ходьба по канату, передаючи іграшку з руки в руку під стегно правої та лівої ноги по черзі. Спину та голову тримати рівно.
1. Захопивши іграшку стопами, перестрибнути канат.
2. Одна нога стоїть на платформі, іншою ногою переступати гімнастичну палку, яка знаходиться на висоті 20–25см (в залежності від зросту дитини).
1. Ходьба по "купинах", пригинаючись під гімнастичною палкою (висота палки на рівні тулуба дитини)
Вправи можна ускладнювати або навпаки, спрощувати.

6. "Переправа" Стоячи на одній дощечці, зробити крок вперед на іншу, кожен раз ,переставляючи дощечки по черзі вперед.

7. "Збири врожай". На ніжки стільців натягнути гумку на висоту колін дитини. Треба на городі взяти один овоч, переступити гумку (не торкатися) і положити його в кошик. Коли йдемо на город , підповзаємо під гумкою. Можна додати сортування овочей та фруктів та ін.

8. Стояти у різних вихідних положеннях з відкритими потім з заплющеними очима. Поступово збільшуючи час.

Вправи з супротивом та з зусиллям

9."Коники" Одягти гумку на тулуб дитині, дорослий тримає її, як вожжі, попросити дитину дістати предмет на відстані 1–2 м спочатку ногою потім рукою. Ускладнення : переступати предмети, крокувати боком

10.Теж саме, але спиною вперед.

11. "ТАЧКА" Дорослий тримає дитину за ноги, дитина стоїть на руках. Спочатку навчитися просто стояти, потім роботи кроки, поступово збільшуючи відстань.

12. "ПАВУЧОК" Стоячи на руках і ногах пройти невеличку відстань. Ускладнення : на ноги положити м'яч або обтяжувач

13. Ходьба навкарачках.

Рівновага+пропріоцепція+координація

14. Стрики по "купинах" з поворотами, з присіданнями, з оплесками тощо

15. Стоячи на стільці, зробити перемах через спинку стільця, тримаючи рівновагу. Підтримувати дитину за руки.

16. Сидячи на фітболі, праворуч дістати іграшку і положити ліворуч. утримуючи баланс тіла.

Вправи на балансірі або скейті

17. Навчитися ставати на скейт. Стояти на скейті двома ногами, стопи перпендикулярно скейту, з різними положеннями тіла.
18. Стоячи на скейті зробити нахил тулуба вперед, присід, поворот тулуба праворуч, ліворуч.
19. Стоячи на скейті кидки м'ча у кошик, підкидання вгору і ловіння, з отскоком від підлоги.
20. Стоячи на скейті, ного паралельно скейту, з правої сторони переложити іграшку на ліву сторону.
21. Поступово робити штовхальні кроки, стоячи однією ногою на скейті.

При виконанні дитиною вправ, дорослий обов'язково підстраховує, притримує дитину.

Індивідуально підібрана ерготерапія при аутизмі дозволяє покращити:

- рівень розвитку дрібної моторики;
- координацію рухів;
- концентрацію уваги;
- образну пам'ять;
- наочно-образне мислення.

Вправи спрямовані на:

побутову активність (гігієна, харчування, одягання, спілкування, пересування);
продуктивну діяльність (домашні обов'язки, навчання, професії);
дозвілля (хобі, гра, відпочинок).

Методами ерготерапії дитині з аутизмом можна допомогти як удома, так і в школі, навчаючи таким заняттям, як одягання, годування, користуватися туалетом, догляд за собою, соціальні навички, дрібна моторика та зорові навички, які допомагають писати та використовувати ножиці, координація великої моторики допомагає дитині правильно їздити на велосипеді або ходити, а також навички візуального сприйняття, необхідні для читання та письма.

З метою збільшення точності рухів верхніми кінцівками під час маніпулювання з дрібними предметами я використовую ігри, в яких залучені різні види хапання.

- Складання дерев'яних монеток, просовуючи їх у вузький отвір;
- Пересипання ложкою різних жтекстур, таких як горох, рис керамічний пісок;
- Чіплення прищіпок;
- Ліпка з пластиліну, тіста та глини;
- Малювання пальчиками (замальовування фігур, рослин, тварин);
- Крутіння гайок та болтів;
- Нанизування дерев'яних бусин на шнурівку

Відштовхуючись від вищесказаного, можу сказати, що «палички-виручалочки» існують для дітей з РАС різних вікових категорій, але їх вибір і застосування – це винятково індивідуальна робота, що вимагає від фахівців граничної уваги і кваліфікації, а від батьків – терпіння й наполегливості, оскільки кожна корекційна методика передбачає регулярні та постійні зусилля з боку всіх, хто оточує дитину .
